RIIGIKOGU

Hr. Erkki Keldo
Energeetika- ja keskkonnaminister

ARUPÄRIMINE **23. 11. 2026**

Eesti elektrivarustuse piisavus ja varustuskindlus seoses suuremahuliste andmekeskuste rajamisega

Austatud minister,

Eestis kavandatakse suuremahuliste andmekeskuste rajamist, mille elektritarbimine võib oluliselt ületada meie praeguse elektrisüsteemi võimalusi. Eleringile on esitatud seitsme andmekeskuse liitumistaotlused koguvõimsusega ligikaudu 2900 MW. Võrdluseks on Eesti senine elektri tiputarbimine olnud ligikaudu 1700 MW.

Kui kõik kavandatavad andmekeskused rajataks ja need töötaksid keskmiselt 85-protsendilise koormusega, ulatuks nende aastane elektritarbimine ligikaudu 21,6 TWh-ni. See oleks üle kahe ja poole korra rohkem kui Eesti praegune aastane elektritarbimine.

Eesti Energia juhatuse esimees Andrus Durejko tunnistab, et talvine elektripuuduse probleem süveneb andmekeskuste lisandumisel. Tema sõnul on talvise tarbimistipu katmiseks jätkuvalt vajalikud põlevkivielektrijaamad.

See tõstatab tõsiseid küsimusi Eesti energiapoliitika järjepidevuse ja varustuskindluse kohta. Valitsus on seadnud eesmärgiks taastuvenergia osakaalu kiire suurendamise, kuid tuule- ja päikeseenergia tootmine sõltub ilmastikuoludest ega taga iseseisvalt andmekeskustele vajalikku ööpäevaringset elektrivarustust.

Samal ajal seisavad Eesti kodutarbijad ja tööstusettevõtted silmitsi kõrgete elektrihindadega. Suurte uute elektritarbijate lisandumine ilma piisavate täiendavate tootmisvõimsusteta suurendavad elektriimpordist sõltuvust, tõstavad elektrihinda ning kasvatavad vajadust reservvõimsuste ja elektrivõrgu arendamise järele.

Eraldi küsimus on, kelle kanda jäävad andmekeskuste teenindamiseks vajalikud täiendavad kulud. Ei ole vastuvõetav, kui rahvusvaheliste tehnoloogiaettevõtete ja energiaarendajate äritegevuseks vajalikud investeeringud suurendavad Eesti kodutarbijate ja olemasolevate tööstusettevõtete elektriarveid.

Eeltoodust tulenevalt palume vastata järgmistele küsimustele:

1. Millistele elektritootmise ja tarbimise prognoosidele tuginedes peab valitsus võimalikuks suuremahuliste andmekeskuste ühendamist Eesti elektrisüsteemiga ning kui suureks kujuneks Eesti elektrienergia ja juhitava tootmisvõimsuse puudujääk aastatel 2030 ja 2035, kui lisanduks vastavalt 500, 1000 või 2000 MW andmekeskuste pidevat elektritarbimist?

RIIGIKOGU Lossi plats 1a, 15165, Tallinn T. +372 631 6331 F. +372 631 6334 riigikogu.ee

Arupärimine
"23." 11.2026 Nr. 1120

2. Milliste konkreetsete juhitavate tootmisvõimsuste, salvestuslahenduste või impordivõimalustega arvestatakse andmekeskuste lisandumisel ning milline on nende rajamise ajakava ja maksumus?

3. Milline on valitsuse tegevuskava olemasolevate põlevkivielektrijaamade säilitamiseks ja uuendamiseks ning kuidas tagatakse nende majanduslik jätkusuutlikkus olukorras, kus neid kasutatakse eelkõige elektri tiputarbimise ja madala taastuvenergia toodanguga perioodidel?

4. Kuidas kavatseb valitsus tagada, et andmekeskuste rajamisest tulenevad täiendavad elektrivõrgu, sagedusreservide, juhitavate reservvõimsuste ja varustuskindluse kulud ei kanduks Eesti kodutarbijate ja olemasolevate ettevõtete kanda? Milliseid kohustusi kavandatakse andmekeskuste arendajatele nende põhjustatud täiendavate süsteemikulude katmiseks?

5. Millise majandusliku analüüsi alusel peab valitsus otstarbekaks suunata Eesti piiratud elektritootmis- ja võrguvõimsusi suuremahuliste andmekeskuste teenindamiseks?

6. Kuidas võrreldakse andmekeskuste loodavat lisandväärtust, püsivate töökohtade arvu ja maksutulu sama elektrimahu kasutamisega Eesti olemasolevas ja arenevas töötlevas tööstuses ning milliseid meetmeid kavandatakse Eesti tööstuse konkurentsivõime kaitsmiseks?

Riigikogu liikmed:

Evelin Poolamets

Rain Gplen

Sim Pohlak

Martin Helme

Helle-Moonika Helme

Mart Helme

Anti Poolamets

Arvo Aller